

Jan Glantz

NÅGOT HAR HÄNT

NÅGOT HAR HÄNT

av

Jan Glantz

Tidigare utgåvor av Jan Glantz:

2014 Någon känner någon

2015 Något att sikta på

2016 Någon måste bort

2017 Någonstans att försvinna

2018 Någon måste bort

Förfaders svett <https://forfaderssvett.blogaaja.fi/>

Omslagsbild: Ingela Glantz

(c) 2018 Jan Glantz

Förlag: BoD – Books on Demand, Helsingfors, Finland

Tillverkare: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Tyskland

ISBN: 9789528002444

Detta har hänt:

Efter att ha varit arbetslös en tid, skickade mina barndomskamrater Hubertus och Peter mig från min nya hemstad Helsingfors till vårt barndoms Fiskars för att reda ut ett konstigt dödsfall. Det visade sig att Hubertus hade en baktanke med att locka mig till att bli en privatdetektiv och jag kände mig utnyttjad. Hubertus hemgård Lillböle nära Fiskars, samt gårdens disponent Alvar Nordsund och hans son Axel Nordsund var i nyckelposition under utredningarna.

Trots den sura eftersmaken fortsatte jag med små uppdrag i min hembygd Västnyland, speciellt efter att pappa hade dött och mamma blivit änka i Ekenäs. Lillgård blev åter i blickfånget, då jag överraskande nog fick ärva en ansevärd summa pengar efter Hubertus mamma.

Mina uppdrag var psykiskt tunga och jag började gå i terapi. I samband med det träffade jag min flickvän Anna Tschäder från Ingå, men vårt förhållande bröts efter åter ett fall av utnyttjande. Mamma och Alvar Nordsund blev däremot ett par.

Under de senaste fem åren har alltså min arbetslöshet fortsatt, men jag blev trots det finansiellt oberoende. Jag hittade och förlorade en flickvän. Inga farliga uppdrag gjorde längre min tillvaro osäker, och livet fortskred i lugn takt. I min hemstad Helsingfors, dit jag flyttat från min barndoms hemtrakt, Västnyland.

PROLOG

Ondskan ruvade djupt innanför. Den fanns där någonstans inuti och alla kämpade för att behålla den där, tyglad och fjättrad så att den inte utgjorde någon fara för någon.

Emellanåt gled den dock fram och visade sin närvaro. Den flöt upp likt något oväntat ur havets djup. Alla kände inte igen den med en gång, men förr eller senare blev den uppenbar. Vid det laget var alla inblandade ense om att den måste fördrivas tillbaka till djupet, där den hölls hemma.

Ondskan visade sig som ett elakt ord, en ohållbar handling eller rentav som ett brott. Den ondskefulla handlingen kunde vara omedveten eller avsiktlig, spontan eller planerad. Dess följder kunde vara långtgående eller lätta att rätta till.

Alla ville i varje fall hjälpa till med att bekämpa ondskan. Även jag. Även om jag inte alltid kände igen den. Även om det inte alltid var särskilt lätt att skilja på vad som var rätt och vad som var fel.

När jag blev privatdetektiv, var min avsikt att identifiera ondskan och ställa den till svars. När jag lärde känna mig själv, fick jag styrka att tygla mina egna dåliga sidor. När jag unnade mig att slappna av, var det betydligt lättare att hålla ondskan på avstånd. När allt inte var antingen svart eller vitt längre, blev min vardag härligt grå. Men vad skedde sedan? Något hände.

KAPITEL 1

Torsdag

”Detta har hänt”, sade jag med en teatralisk röst, och lät en utdragen paus följa. Jag ville att hennes intresse skulle växa innan jag lät historien fortsätta.

”Det var en gång...”, svarade hon lika dramatiskt och jag dämpade ett spontant skratt till ett grymtande.

Det var en av orsakerna till att jag gillade henne. Hon hade alltid ett stimulerande svar och det tydde på att hon var intresserad av vad jag än hade att säga. Våra tankar och vår humor synkroniserade på ett behagligt sätt och jag njöt av hennes sällskap.

Men vi var inte ett par. Vi var enbart två ensamma varelser som njöt av varandras samvaro. Det hade visat sig vara fungerande, och ingendera hade tagit initiativet att föra vår tillvaro till en annan nivå. I själva verket hade de senaste åren varit avkopplande och behagliga, utan att vi hade haft just de känslorna som konkreta mål.

Och det var faktiskt över ett år sedan jag senast hade lagt in en annons på de virtuella sällskapssökningssidorna. Eller svarat på någons annons. Eller begett mig på en katastrofal blindträff. Livet kändes bra utan det konsumerande sökandet.

Anna Tschäder tittade på mig lite längre än vanligt. Vi hade känt varandra så länge att vi inte behövde direkt se på varandra längre. Därför blev jag ibland perplex av att överraska henne med att betrakta

mig. För hon brukade inte förläget slå undan sin blick, utan mötte mina ögon med ett leende. Det gjorde mig alltid lite osäker. På ett skönt sätt.

”Vad?” frågade jag lite nervöst och kramade om ratten.

Vindrutetorkarna svepte iväg de färskaste vattendropparna från bilens fönster och väntade några sekunder innan nästa torksvep. Bilen svävade över den våta asfalten och genom det täta novemberregnet. Någonstans långt framme, i väst dit vi var på väg, såg molntäcket ut att spricka upp.

”Det var ingenting”, svarade Anna och ruvade på sig i passagerarsätet bredvid mig. ”Det är bara så roligt att åka på en bilutfärd igen. Med dig.”

”Tänkte just säga samma sak”, ljög jag, för jag var inte van vid att säga sentimentala saker.

”Men berätta nu vad det är som har hänt”, uppmanade Anna. ”Jag menar, din överraskningsdestination börjar åtminstone vara rätt uppenbar.”

Det var sant. Vi befann oss på väg 51 någonstans mellan Kyrkslätt och Sjöundeå. Vi körde mot Västnyland, som var både Annas och min hemtrakt. Anna hade växt upp i Ingå och jag i Fiskars, men vi hade träffats för fem år sedan i Helsingfors, i samband med ett fall, som jag varit inblandad i. Som privatdetektiv hade jag flera gånger rest på uppdrag från min nuvarande hemort Helsingfors till Västnyland, och Anna såg liknande mönster i dagens rutt.

”Ja, vi är på väg till Raseborg”, sade jag, och hänvisade till den stad som bildades av Ekenäs, Tenala, Karis och Pojo.

”Har du fått ett uppdrag?” frågade Anna nyfiket. ”Det är ju faktiskt en tid sedan senast.”

”Nej, ingen har anlitat mig, men jag är lite nyfiken på en sak.”

”Och du ville ha mig med som ett förkläde?”

”Nej, det var inte min avsikt. Jag tänkte bara att det kunde vara roligt för dig också att åka ut på en bilutfärd. Så här innan jag sätter bilen i vinterförvaret.”

Jag tittade ut genom bilfönstret. Höstregnet duggade fortfarande mot bil, asfalt samt färgade höstlöv och det gjorde vattenytorna härligt prickiga. En frisk vind böjde på de kala asparna vid Pickala, och jag visste att deras få återståendeblad dallrade och prasslade även om jag inte hörde dem inne i bilen. Snart skulle jordbrukslandskapet frostas ned och täckas av vinterns snö. Vid det laget skulle jag inte använda bilen längre förrän våren tinade upp allt igen.

Anna flämtade till och instinktivt tryckte min fot på bromspedalen. Mina tankar hade rubbat min vaksamhet och säkerhetsavståndet hade blivit på tok för kort. Bilen framför oss hade bromsat in och körde med snigelfart.

”Förbannade vägkameror”, fräste jag. ”De finns till för att göra trafiken tryggare men istället blir den allt mera ryckig. Bilisterna saktar in radikalt när de ser en kamera och det blir risk för

kedjekrockar.”

”Eller så har bilisterna för korta säkerhetsavstånd”, föreslog Anna med ett leende så fort hon konstaterat att inget alarmerande hade skett. ”Något höll faktiskt på att hända!”

”Men vi hade ju också en annan orsak att åka till Västnyland”, konstaterade jag för jag ville leda in konversationen på något annat. Jag gillade inte antydningen att jag var en dålig chaufför.

”Precis”, fyllde Anna i. ”Den där spännande inbjudan till ett lyxveckoslut på Lillböle.”

Kalla kårar fick mitt nackhår att resa sig. Lillböle var en herrgård i Fiskars närhet och där hade jag nästan fått sätta livet till under ett uppdrag för några år sedan. Redan som liten hade jag besökt herrgården rätt ofta, för min goda vän Hubertus bodde där. Nu sköttes fastigheten dock av det unga paret Linnea Flytmarsch och Axel Nordsund, som jag hade träffat under ett tidigare fall.

”Enligt tidningarna har ungdomarna jobbat hårt med att piffa upp herrgården, men aldrig hade jag trott att de skulle försöka tjäna sitt levebröd med den.” Jag tänkte fundersamt på allt som hade hänt, allt som jag hade upplevt och hur olika västnylänningar hade vävts in i de olika fallen. ”Och nu ville de bjuda in oss som hedersgäster till något som de har kokat ihop.”

”Det skall bli spännande”, sade Anna. ”Även om det är fråga om Lillböle. Och därför har vi ju packat med oss finkläderna.”

”Alldeles”, sade jag tankfullt och tittade i backspegeln på baksätets enorma högar. ”Vi har faktiskt många dagar framför oss i Västnyland och en liten undersökning i samband med vistelsen skadar inte.”

”Instämmer”, sade Anna. ”Så vi tillbringar mindre tid hos din mamma.”

Det sista sade hon som en klichéartad, torr kommentar om svärmödrar även om jag visste att hon kom bra överens med min mamma, i vars hus vi skulle bo under de närmaste dagarna. Jag hade inte bestämt mig ännu om vi först skulle åka till vårt övernattningsställe i Ekenäs eller till brottsplatsen.

Vi körde förbi Täkter och Annas blick flackade mot vägens vänstra sida, mot Ingå. Jag visste att hon längtade efter att få träffa sin mormor. Föregående år hade mormodern varit så svag att hon hade blivit tvungen att ansöka om en plats på åldringshemmet. Tschäders hus och holme fanns kvar i Ingås skärgård men ingen bodde där för tillfället. Det verkade som om alla väntade på att något skulle hända.

”Vi åker till din mormor efter Västnylandsresan”, lovade jag. ”Du får träffa henne snart.”

Anna log utan att titta på mig. Jag förstod. Hon hade fortfarande samvetsqual över det drama, som utspelats på holmen för fyra år sedan. Hennes mormor och hon själv hade stött mig ifrån dem, och de såren hade inte blivit helt läkta ännu. Men jag trivdes med Anna och hon trivdes med mig, och det var huvudsaken. Jag ville inte klandra henne eller såra henne för det som hade skett. Men det kändes nog som

om den lilla distansen mellan oss aldrig skulle bli förminskad.

Vi satt tysta en stund som om vi läkte våra sår på varsitt håll. Jag förlängde på vindrutetorkarens intervaller, för det regnade knappt längre. Även vinden höll på att mojna, för fuktiga moln började samla sig över granarnas höga toppar.

”Så du tänker inte berätta?” frågade hon gäckande och jag ryckte till. Vilken vägg ville hon nu mota mig emot?

”Vad som har hänt, menar jag...”, fortsatte hon.

Jag märkte att vi närmade oss avtaget till Karis centrum och Pojo, vilket betydde att det var dags att göra mitt val. Skulle jag fortsätta längs väg 51 mot Ekenäs och mammas hus, eller skulle jag vända mot mysteriet?

Som ett spontant beslut lade jag blinken på och vände bilen mot Karis-avtaget vid Sannäs. Jag hade gjort mitt beslut. Vid Landsbro och infarten till Billnäs skulle jag fortsätta mot Pojo. Ekenäs fick vänta.

”Hmm, intressant”, sade Anna med en teatralisk, gruvlig röst. ”Har något hänt i Fiskars?”

”Nej”, svarade jag lakoniskt.

”I Pojo då”, konstaterade hon som om det inte fanns andra alternativ längre. Pojo kyrkby ligger alldeles invid vägavtaget till Fiskars bruk, där jag vuxit upp.

Jag svarade inte utan log hemlighetsfullt. Annas min blev prisvärd

när vi passerade både avtaget till Fiskars och till Pojo kyrkby.

”Nämen, så tråkigt”, utbrast hon. ”Vi gjorde bara en omväg till Ekenäs. Vi åker längs Kungsvägen till vägen mellan Salo och Ekenäs och så är vi framme i Ekenäs en halvtimme senare än om vi hade åkt raka vägen längs åsen.”

Vägen ringlade längs åkrar, vars säd hade skördats flera veckor tidigare. Skarpa strån stack upp på de våta, mörka höståkrarna och jag tänkte på en skräckfilm, där offren tvingats springa på de vassa stråna barfota. Vi körde förbi ett trädgårdsföretag och jag kunde konstatera att säsongen började vara slut. Äppelträden hade plockats fria från sina tyngande frukter och bärbuskarna hade till och med fällt sina blad redan. Det kändes som om naturen bara väntade på att dödsstöten skulle komma, den oundvikliga vintern.

Vid sidan av vägen skymtade en gammal gårdsbyggnad, som jag visste att hade upplevt en renässans som en flyktingförläggning. Nyfiket sneglade jag mot gården ifall jag skulle människor med exotiskt utseende. Ingen syntes till och jag antog att de vistades inomhus i skydd från världens faror. Och Finlands väder.

Trots att vägen var full av kurvor kostade jag på mig att snegla mot Anna. Jag var inte helt övertygad om att hennes kommentar hade varit menad med humor, eller om hon var irriterad över avstickaren.

”Jag kunde ha lämnat dig i Karis, varifrån du kunde ha tagit tåget eller bussen direkt till Ekenäs.”

Innerst inne visste jag att mina ord borde ha lämnats osagda. Jag

borde inte ställa henne mot väggen och våra diskussioner borde inte spetsas till så lätt som vi brukade få dem att göra. Det var dock fördelen i vårt förhållande. Vi var fria och lediga utan formella kopplingar. Om man inte ville delta i den andras planer, kunde man lätt låta bli. Vi måste inte representera varandra om vi inte ville det. Jag visste att det var en svår tanke i Västnyland, där man var van vid att par förkunnade sina förhållanden som förlovningar eller äktenskap. Vårt arrangemang var dock inte alltid så lätt som det lät.

Anna suckade och jag bad om ursäkt över mitt uttalande. Anna Tschäder var över ett decennium yngre än vad jag var, och det var inget mirakel att hon såg världen annorlunda än vad jag gjorde. Nu när jag närmade mig 50-årsstrecket var det skönt att se många olika nyanser i sanningarna, men Anna såg mycket antingen svart eller vitt. Även då det gällde hur ett förhållande klassificerades.

”Ibland känns det som om du aldrig kommer att förlåta mig”, sade hon olyckligt.

Hon hänvisade naturligtvis till den galna episoden för fyra år sedan, varmed jag promenerade ut från vårt parförhållande. Jag hade inte kallat henne för min flickvän sedan dess. Till min stora förvåning hade hon trots det stannat i mitt liv och hon hade accepterat vårt icke-förhållande som en behaglig samvaro. Hon hade nöjt sig med de smulor som jag hade gett henne och vi hade verkligen njutit av bekymmerslösa fyra år. Vi hade grälat och njutit som om vi vore i ett parförhållande. Ibland bubblade hennes osäkerhet upp och då var vårt arrangemang alltid i skottlinjen.

”Vet du vad, Anna”, sade jag uppriktigt. ”Jag har förlåtit dig. Vi kan lämna det du gjorde bakom oss, men det ändrar inte på saken. Vi måste fortsättningsvis ha möjligheten att vara enskilda individer, inte ett konstgjort par.”

”Jag vet”, svarade hon, ”... och jag håller med. Vi är två ensamma själar som hittar kvalitetstid tillsammans. Men lova mig en sak, Jonas Österfelt!”

”Vad då?” frågade jag samtidigt som jag körde ut på väg 52 mot Ekenäs.

”Att det fall som du tänker ge dig in på, inte är farligt.”

”Jag tror inte att det är det”, sade jag fundersamt även om det var ett löfte som jag inte hade någon aning om. Jag visste faktiskt ingenting om det fall som attraherade mig.

Samtidigt fick jag en skrämmande tanke. Var jag självisk som släpade Anna med till brottsplatsen? Fanns det en risk för att jag rentav ställde henne inför en farosituation? Nå, Anna skulle säkert göra beslutet om sin egen trygghet så fort hon bekantat sig med det som jag tänkte ställa henne inför.

I samma ögonblick överraskade jag henne med att svänga av från Ekenäs-vägen till höger.

”Tenala?” utbrast Anna. ”Skall vi till Tenala?”

Jag log hemlighetsfullt och vände mot kyrkbyns centrum. En bensinmack hade marknadsfört sin existens och bilens bensinmätare

visade att en påtår förväntades.

”Du sköter bra om din pappas gamla bil”, konstaterade Anna när vi stannade bredvid bensinpumpen.

Utan att svara gick jag ut och tankade. När pappa hade avlidit för fem år sedan, ansåg mamma att jag behövde bilen mera än hon och jag hade haft den sedan dess. Och jag hade skött den väl.

”Sköter du kanske lika väl om människans näringsbehov?” frågade Anna när jag kom tillbaka in i bilen. Hon tittade trånande mot skylten till ett grillställe, som var anslutet till bensinstationen.

Verkligen. Hon hade rätt. Det kurrade faktiskt i magen och det skulle ta timmar innan mamma skulle bjuda oss på middag. Jag körde bilen till en parkeringsruta och vi gick in för att tanka oss själva.

En stund senare satt vi vid ett bord med en varsin hamburgare framför oss.

”Gud vad gott”, utbrast Anna. ”Det märks att vi inte är i en av de där kedjehamburgerbarerna. De har säkert gjort själva allt här istället för att bara steka halvfabrikat.”

”Det stämmer”, mumsade jag. ”Det finns inte många ställen som detta kvar i landet. Men hamburgerkedjorna är inte fy skam heller. I själva verket äter jag gärna i en av dem en gång om månaden.”

”Jag förstår vad du menar”, sade Anna entusiastiskt. ”När jag var liten åt vi alltid hemmalagad mat. Det är nuförtiden en lyx, som få har tid med. Men på den tiden var det en sällsynt lyx för en liten flicka

Lämningarna av en ung man hittas i Bromarf. Han har mördats för ungefär 20 år sedan, men ingen tycks veta vem han var. Spåren ledar dock ännu längre bak i tiden, ända till inbördeskriget. Privatdetektiven Jonas Österfelt intresserar sig för fallet och han beger sig till Västnyland, där något har definitivt hänt.

